

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

Ročník 11
September 2009
Číslo 7

Vernost' Krista, vernost' kňaza!

Rok Kňazov

Pri príležitosti 150. výročia úmrtia Jána Máriu Vianneya, svätého farára z Arsu, Svätý Otec Benedikt XVI. otvoril 19. júna 2009 v Chráme sv. Petra „Rok kňazov“. Bolo to na sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, ktorý je aj Svetovým dňom modlitieb za posväcovanie kňazov. Celý rok sa má niesť v duchu myšlienky: „Vernosť Krista, vernosť kňaza“, ktorá poukazuje na absolútny primát milosti: „My milujeme, pretože on prvý miloval nás“ (1 Jn 4, 19).

Má to byť pozitívny a do budúcnosti zameraný rok, v ktorom chce Cirkev prostredníctvom masmédií povedať predovšetkým kňazom, ale aj všetkým kresťanom i svetskej spoločnosti, že je na kňazov hrdá, že ich miluje a ctí si ich, obdivuje ich a s vďačnosťou uznáva ich pastoračnú prácu a svedectvo života. Naozaj, kňazi sú dôležití nielen kvôli tomu, čo robia, ale aj sami osebe.

Mnohí kňazi sú oddaní svojej službe; sú to muži modlitby a pastoračnej lásky, ktorí celú svoju existenciu vkladajú do naplnenia svojho povolania a poslania, často s veľkými osobnými obetami, ale vždy s opravdivou láskou k Ježišovi Kristovi, k Cirkvi a k ľuďom, solidárni s chudobnými a trpiacimi. A práve preto je Cirkev hrdá na svojich kňazov na celom svete.

Svätý Otec Benedikt XVI. pri ohlásení Roka kňazov povedal: „Poslanie kňaza je ekleziálne, pretože nikto neohlasuje alebo neprináša seba samého, ale vnútorne a cez vlastnú ľudskosť má si byť každý kňaz vedomý toho, že prináša svetu samého Boha. Len Boh je to jediné bohatstvo, ktoré ľudia túžia nájsť v kňazovi.“

Rok Kňazov ponúka nám všetkým príležitosť opäť sa zamyslieť nad tým, „kto je kňaz“, „aký má byť kňaz“, či „ako sa možno stať opravdivým Kristovým kňazom“. Znovuobjavenie identity kňaza prechádza nevyhnutne cez nádheru a krásu eucharistického slávenia a vysluhovania sviatostí, preto službu kňaza nemožno nikým a ničím nahradiť.

Katolícky kňaz nie je totiž nejaký posvätný úradník alebo len vzdelaný kazateľ. Kňaz je ten, ktorý je pripodobnený Ježišovi Kristovi, povolaný, vysvätený a ustanovený do jeho služby. Sprítomňuje Vykupiteľa v jeho spásnom diele ako učiteľ, posvätitel' a správca Božích tajomstiev. Kňaz je Boží človek a Kristov človek. Preto kňaz musí byť zakorenený v Kristovi; žiť s ním a pre neho.

S prosbou o modlitbu za každého kňaza, ktorý sa rozhodol nasledovať Krista v úprimnosti svojho srdca prosí váš duchovný otec Oliver.

OBSAH

ÚVODNÍK

Rok Kňazov	2
Milujem ťa, Bože môj	3

KATECHÉZA

Exercície (XIII. časť)	4
Kňaz urobí vždy chybu	5
Sv. Tomáš Becket	6

ROZHOVOR

MUDr. Milan Benko	7
-------------------------	---

NÁZORY A SVEDECTVÁ

S radosťou pôjdeme	9
Prázdniny - čas oddychu	10
Festival radosti 2009	11
Svätá omša III.	12

DETSKÉ IHRISKO

Ahoj deti!	13
------------------	----

SPEKTRUM MLADÝCH

Duchovnosť a psychológia (VI.)	14
Trampoty v manželstve (XXXVII.)	16
Ohlášky, Stalo sa, Stane sa	17
Prehľad bohoslužieb	18

SNÍMKY

Titulka: M. Magda
Meditačná: M. Magda
Vnúť. zadná: M. Magda
Vonk. zadná: O. Székely

SPEKTRUM

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

Mgr. Oliver Székely s kolektívom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda

Kontakty:

Telefón: 051/791 62 35; 791 61 16

www.vitaz.rimkat.sk

e-mail:

vitaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.sk

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

ilustračná snímka: S. Chovančíková

Milujem ťa, Bože môj

„Milujem ťa, Bože môj, a mojou jedinou túžbou je milovať ťa až do posledného dychu môjho života. Milujem ťa, Bože môj, nekonečne hodný milovania, a radšej chcem zomrieť milujúc ťa, ako žiť čo i len okamih bez toho, aby som ťa miloval. Milujem ťa, Pane, a prosím ťa len o jednu milosť, aby som ťa mohol milovať večne...

**Bože môj,
ak môj jazyk nemôže v každej chvíli povedať,
že ťa milujem,
chcem, aby ti to opakovalo moje srdce
pri každom mojom dychu.
Milujem ťa, ó, môj božský Spasiteľ,
pretože si bol za mňa ukrižovaný;
a pretože mi umožňuješ,
aby som bol za teba ukrižovaný tu na zemi.
Môj Bože, obdaruj ma milosťou,
aby som zomrel s láskou k tebe a pritom cítil,
že ťa milujem.“ Amen.**

Ján Mária Vianney

Na titulke slávnostný kazateľ tohtoročného odpustu sv. Anny Mons. Jan Szkoďoń, krakovský pomocný biskup.

EXERCÍCIE (XIII. časť)

V rámci katechézy - nášho kresťanského vzdelávania - vám chceme v niekoľkých častiach na pokračovanie ponúknuť exercície podľa vzoru sv. Ignáca z Loyoly. Uvedomujme si navzájom potrebu takéhoto vzdelávania. Často sa stáva, či už doma, na ulici alebo aj v práci, že dostaneme otázku, týkajúcu sa našej viery. Nech sú tieto riadky duchovným pokrmom, ktorý v nás vzbudí radosť nad pôsobením Ducha Svätého. Nech Duch Svätý naplní myseľ, ale i naše srdcia.

Mors

Margarette Bowers v knihe o zomierajúcich (München 1971) napísala: „Keď hľadáme smrti do očí a pýtame sa na jej význam, aký zmysel pripisujeme daru života, ktorý ešte stále máme?“ Odpoveď je neľahká. Mnohí od nej utekajú a hľadajú istotu v premnohých podujatiach nášho udýchaného života.

Postava v románe uvažuje o smrti: „Môj život? Vyberám si lístky svojho osudu. Niektoré som už vytiahol. Absolútne však neviem, ako dlho bude táto tombola trvať. Dokončím dielo, ktoré som začal? Pôjdem podľa plánu na prázdniny? To všetko je problematické. Od chvíle, čo som začal mať účasť na tejto lotérii, dostal som aj lístok s nenapísaným dátumom – výrok mojej smrti. Výkon zatiaľ nestanovený. Dátum, miesto, spôsob – nevyplnené. No popri všetkej neistote, jedno je isté: zomriem. Nepomôže ani technika, ani ľudia. Nijaká záruka. Chceme sa znepokojovať iróniou ako v divadle? Môžem sa uspokojiť s výrokom: len trocha trpezlivosti a všetko skončí zle? ...“

Smrť odvoláva stále viac a viac známych tvárí, s ktorými sme žili a pracovali. Naše rady riednú. B. Narahall v knihe „Každý po denári“, píše: „Roku 1917 každodenná modlitba za večný odpčinok zosnulých, ktorých dôstojný pán Gastne osobne poznal, mu trvala

sedem minút. Roku 1927, o desať rokov neskôr, tá istá modlitba trvala už jedenásť minút.“

Sú niektorí ľudia ešte aj pred smrťou tvrdí a nechcú sa poddať Bohu? Áno, sú aj takí. A je to čosi nepochopiteľné. Alebo je to už trest? F. Werfel vo svojej knihe o Jeremiášovi popisuje kráľa Sede-kiáša, ktorý bol už stratený pred veľkou bitkou, ale nechcel si to priznať. Nepolepšiteľný človek, ktorý do poslednej chvíle nepopustí zo svojho a ešte aj keď je „odviaty vetrom“, tvári sa, akoby sám bol „vetrom“.

Každá smrť je smutná. Ale naozaj žalostne smutná je len smrť bez Boha. Na istom náhrobku v Londýne je vraj nápis: „Dubius vixi incertus morior, quo eum nescio“ – Žil som pochybne, neisto zomieram, neviem, kam idem.“ Je niečo smutnejšie? Nakoniec sa všetko ukáže. Niektorí merali život len podľa kalendára: dni, mesiace, roky. Nemerali život nijakou hodnotou, a teda tým, k čomu sa ako ľudia mali rozvinúť.

V umieraní sme a budeme všetci malí ako deti. V knihe „Ôsmy deň stvorenia“ sa píše: „Roger často prichádzal do styku so smrťou. Rozhodol sa, že si nebude dávať otázky, ktoré sa nevyhnutne vynárajú pri tomto častom styku. Ale niektoré predsavzatia ťažko dodržať. Keď sa u niektorého pacienta začalo ťažké a zdĺhavé umieranie,

zdvihli ho na prevoznú nosidlá a dopravili ho do izby určenej pre umierajúcich. Sluhovia mali pre túto izbu mrzké pomenovanie, ktoré Roger nikdy nepoužil. Kňazi vchádzali a vychádzali. Príbuzným dovolili chvíľu postáť pri dverách. Sluhovia mali vo zvyku zaskočiť dnu a zapáliť si tam fajku. Rozhovor nebol ľahký pri všetkom tom písaní a chrčaní naokolo. Dobrá polovica pacientov volala matku, aj chlapi, ktorí vyzerali skoro ako storoční.“ Prvé a posledné slovo človeka sa ľahko vyslovuje. Vyskytuje sa vo všetkých jazykoch. Pri umieraní je človek možno po dlhých rokoch znova človekom. Možno práve preto si spomína na matku. A možno práve preto volá aj na Boha. Ranení ruskí vojaci v nemocnici v Trnave, kde sme ich ošetrovali po zraneniach v Malých Karpatoch, volali plní bolesti: „Bóóóže môj! Bóóóže môj!...“

Smrť je zrkadlo, v ktorom sa ustavične a stále nanovo spoznáваме – kto sme a čo sme. Niektorí hovoria rovno o pocitoch zbožnosti, ktoré vyvierajú zo smrti. Pre zomierajúceho, ale i pre tých, čo sú okolo. Aj umieranie je ľudský čin. Posledný čin človeka. Tomáš Morus v hre „Človek pre všetky časy“, hovorí manželke a dcére, keď ho navštívili vo väzení: „Ak mi dáte najavo, že ma chápete, možno budem vedieť zomrieť dobrou smrťou.“ Predtým

bola smrť považovaná za koniec. U mnohých je aj dnes. V kresťanstve je smrť kľúčom – otvára večný život. Evanjelium smrť zbavuje jej zúfalých čŕt.

Keď niekto zomrel nekajúcne, už pred smrťou bol duchovne mŕtvy. Preto starí o ňom povedali: „Semel sepultus, tamen bis mortuus“ – Raz pochovaný, no dvakrát mŕtvy“. To platí o smrti v hriechu. Zatiaľ čo vo viere aj jediná smrť je vlastne narodenie – dies natalis – pre večný život.

Patriarcha Atenagoras bol Boží muž. Keď to prichádzalo, vedel, že už umrie. Metropolitá Meliton, jeho priateľ, mu navrhoval cestovať do Viedne na operáciu. „Nie,“ odpovedal Atenagoras, „ja sa musím pripraviť na inú cestu.“ Keď prijal Eucharistiu, odmietol už inú potravu. Ďakoval všetkým. Potom prosil, aby ho nechali samotného. Zostal sám s Jediným a to mu stačilo.

Veriaci človek, čo ako krehký a slabý by bol býval v živote, dúfa v Božie milosrdenstvo. I náš básnik to ticho vyslovil pred vlastnou smrťou:

I telo takto dobolieva, ach!

*To voskovica dohára podobne,
vylieva slzy, veľké ako hrach,
a prská iskry ako vzdychy drobné.*

*Chvíle, v ktorých sa
s prachom snúbi prach,
kam utiekať sa?*

*Zátaras v ceste a čierna strž,
čo zíva dokorán,
obnažená jak prikázanie šieste.*

*Tu vidím hriechy svoje:
kŕdeľ vrán.*

*Ale i kŕdeľ holubíc
a dvochškvránkov,
ktorých poslal pre mňa Boh.*

V. Beniak, Sonety podvečerné
Mgr. Ladislav Franc

Kňaz urobí vždy chybu...

„A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší.“

(Mt 11,6)

Ak je kňaz veľmi mladý, hovoria: je priamy.

Ak je starostlivý, hovoria: je večne nespokojný.

Ak je pekný, hovoria: prečo sa neoženil?

Ak je neatraktívny, hovoria: nikto ho nechcel.

Ak ide do reštaurácie, hovoria: je pijan.

Ak ostane doma, hovoria: je askéta a pohŕdavý.

Ak ide v civile, hovoria: je svetským človekom.

Ak si oblečie reverendu, hovoria: je konzervatívny.

Ak rozpráva s bohatými, hovoria: je kapitalista.

Ak rozpráva s chudobnými, hovoria: je komunista.

Ak je tistý, hovoria: nič nerobí.

Ak je chudý, hovoria: je lakomý.

Ak cituje koncil, hovoria: je moderným kňazom.

Ak rozpráva o katechizme, hovoria: je „tridenták“.

Ak kňaz sa modlí dlho, hovoria: je nudný.

Ak sa modlí so zvýšeným hlasom, hovoria: kričí.

Ak rozpráva normálne, hovoria: nič mu nerozumieť.

Ak vlastní auto, hovoria: je sveták.

Ak nevlastní auto, hovoria: zmeškal dobu.

Ak navštevuje svojich farníkov, hovoria: je zvedavý na ich veci.

Ak zostane na fare, hovoria: nejde nikdy navštíviť farníkov.

Ak prosí o milodar, hovoria: furt len pýta.

Ak neorganizuje slávnosti hovoria: farnosť je mŕtva.

Ak spovedá kajúcnikov pomaly, hovoria: je zvedavý.

Ak spovedá rýchlo, hovoria: nevenuje sa nám.

Ak začína presne svätú omšu, hovoria: hodiny mu idú dopredu.

Ak začína trošku neskôr, hovoria: je nedochvilný.

Ak chce opravovať kostol, hovoria: inde viacej treba.

Ak je mladý, hovoria: nemá skúsenosti.

Ak je starý, hovoria: je najvyšší čas, aby šiel do dôchodku.

Ak odíde na iné miesto alebo ak zomrie, kto ho môže nahradiť?

Aké ľahké je kritizovať, ale ... kolkí sa modlia skutočne za kňazov?

email z Austrálie od Miloša a Maji

Sv. Tomáš Becket

Narodil sa v roku 1118. Zomrel 29. 12. 1170.

Pohľady na smrť sv. Tomáša Becketa, resp. či anglický kráľ Henrich II. ho dal zákerne zavraždiť, alebo to vykonali jeho štyria oddaní rytieri?

Sv. Tomáš Becket slúžil v katedrále omšu, keď dnu vtrhli štyria rytieri s vytasenými mečmi, kričiac na neho, aby sa podriadil vôli svojho kráľa. Tomáš Becket si pevne stál za svojím presvedčením, na čo sa hneď štyria rytieri vrhli na neho a bodali mečmi.

Čo tomu predchádzalo?

Išlo tu o kolíziu dvoch práv – cirkevného a svetského. Kráľ Henrich II. presadzoval tzv. Clarendonské zákony, kde si vyhradzoval právo zasahovať do cirkevného práva a zakazoval kňazom odvolať sa do Ríma k pápežovi. Tomáš Becket chcel uchrániť nezávislosť cirkvi od kráľovskej moci. 24. decembra sa konala hostina v Ruáne v Normandii, na ktorej kráľ Henrich II. svojím výbuchom hnevu spôsobil veľkú tragédiu. Prišla duchovná delegácia z Anglicka, samozrejme boli to kňazi, ktorí nemali Becketa v láske. Kráľovi oznámili, že canterburský arcibiskup odmietol uznať korunováciu jeho syna za platnú. Henrich II. sa rozzúril, začal hádzať predmetmi okolo seba a zvolal: „Či sa nenájde niekto, kto ma zbaví tohto nehodného kňazúra? Čo za hada som si to choval na prsiach?!“ Na to sa hodil na zem a jeho zvíjanie pripomínalo epileptický záchvat. Štyria kráľovi oddaní rytieri vi-

diac takéto „utrpenie“ svojho kráľa sa rozhodli vykonať svoj hrozný zločin. Je pravdepodobné, že hneď nemali v úmysle arcibiskupa zabiť. Chceli ho len postrašiť, ale keď videli jeho veľké odhodlanie – zavraždili ho.

Podľa tohto príbehu to vyzerá, že Henrich II. bol za zavraždenie svojho priateľa zodpovedný len svojím výrokom v afekte. Okrem toho mal povest spravodlivého panovníka.

Prichádza do úvahy aj druhá možnosť, že to vystúpenie Henrich II. len zahral, na čom sa mohol dohodnúť so svojimi štyrmi rytiermi. Isté však je, že týchto rytierov kráľ nepotrestal, čím na seba vrhol oprávnené podozrenie, že tak rozkázal on.

Následky

Následky však boli pre kráľa Henricha II. kruté, či už mohol za priateľovu smrť alebo nie. Spikli sa proti nemu francúzsky a škótsky kráľ, dokonca i jeho manželka i synovia. Celý svet bol zhrozený kráľovým konaním. Henrich II., keď sa do počul o Becketovej smrti, zatvoril sa na svojom hrade a nikoho k sebe nepúšťal. Názory na jeho konanie boli rozdielne: jedni si mysleli, že za svojím priateľom smúti úprimne, iní, že to len hrá.

V roku 1173 bol Tomáš Becket vyhlásený za svätého. Henrich II. v Canberburskej katedrále toho istého roku sa verejne kajal za svoju vinu. Prehlásil, že nedal zavraždiť arcibiskupa, nechal sa zbičovať pred svojimi

repro Spektrum

poddanými. Štyria rytieri sa tiež kajali, odišli bojovať do Svätej Zeme, kde všetci padli v boji.

Smrť kráľa Henricha

Posledné roky musel čeliť svojim rebelujúcim synom: najstaršiemu synovi Henrichovi, ktorý sa ho pokúsil dvakrát zavraždiť. Nevedel mu odpustiť vraždu Becketa. Nakoniec zomrel v roku 1186, tri roky predtým zomrel Geodfrey. A azda najkrutejšieho sklamanie sa dočkal priamo na smrteľnej posteli, keď mu jeho dvoran oznámil, že najmladší syn Ján ho tiež zradil. Henrich II. zomrel na francúzskom hrade Chinon. Keď starý kráľ ležal na katafalku, prišiel mu vziať poslednú úctu jeho syn Richard levie srdce, ktorý bol jeho právoplatným dedičom. Jediný, kto oplakal starého kráľa, bol Richard. Dokonca ho museli vyniesť von, lebo pri pohľade na otcovu zničenú tvár stratil vedomie. Richard levie srdce si vyčítal svoje správanie k otcovi ešte roky potom.

Gabriela Závacká

MUDr. Milan Benko

majiteľ a sprievodca cestovnej kancelárie BCA (2. časť)

Chcel by som sa ešte podeliť s čitateľmi o príjemnú príhodu, ktorá sa týkala aj mojej praxe.

Mal som jednu rodinu, ktorá bola na tom finančne veľmi dobre. Keďže sme išli na púť, cestovali sme autobusom a stále, keď som sa otočil dozadu, vytŕčali do uličky nohy, vraj, aké ich majú opuchnuté. No a keďže už to vraveli častejšie, tak som si ho raz zavolať a hovoriť mu: „Keď ukazuješ nohy, že ti puchnú, tak nabudúce si budeš musieť zaplatiť lietadlo, keďže máš na to. Si za dve hodiny v Ríme a môžeš navštevovať pamiatky.“ A on mi na to povedal: „Prídem do Ríma, vystúpim na letisku, prídem ku koloseu a čo? Nebudem vedieť, či doľava, či doprava. Kým prečítam pred koloseom o koloseu, bude večer a nezistím nič.“ Potom som si skutočne uvedomil, že sprievodca by mal byť taký, aby „vytiahol“ to najdôležitejšie a ušetril váš čas. To znamená, že nebudeme pri koloseu celý deň, aj keby sme mohli; to by sme museli byť v Ríme mesiac. Ale keď sme tam len tri dni, tak je potrebné, aby sme videli aj baziliky, aj fontány, aj námestia, videli,

ako Rimania stolujú a ochutnali aj ich kávu. To všetko patrí k tomu, aby sme čo najviac a najrýchlejšie i hlbšie pochopili charakter krajiny.

Máte aj nejaký duchovný zážitok?

Určite. Chcel by som sa s vami podeliť o jeden úžasný zážitok, ktorý som zažil v Lurdoch. Bol s nami jeden pán, ktorý prišiel za mnou do ambulancie, keďže to bol môj známy. Vznikla mu nejaká neznáma vyrážka na ramene. Pri prehliadke som zistil, že je to, žiaľ, melanóm, teda rakovina kože v dost vysokom štádiu. Musel som mu povedať túto nešťastnú diagnózu. To, čo sa stalo potom, bol skutočne veľký kríž. Na toto ochorenie sa často umiera. Okrem toho bol potrebný chirurgický výkon a bolo potrebné urobiť aj následnú chemoterapiu, resp. rádioterapiu. Toto všetko tento pán zabsolvoval a povedal, že ide do Lúrd poďakovať za celý svoj život. Pamätám si, že sme všetci stáli v kaplnke, lebo sme mali vybavenú sv. omšu. Tento pán už nemal ani vlasy, bol schudnutý. Každý, kto naňho pozrel, videl, že to nie je dobré. Kňaz rozťahal počas prosieb svoje ruky k Nebeskému Otcovi a povedal, aby každý povedal za seba prosbu, ktorú chce či už pred nohy Matky Božej alebo do rúk Pána Ježiša odovzdať. Pamätám sa, že to bol taký silný moment, lebo nikto sa nebál odkryť čosi zo svojho vnútra, zo svojho súkromia a povedať veľmi silné prosby. Prišiel rad naňho. Bol tam s manželkou a povedal túto vetu: „Bože, dopraj zdravie mojej manželke.“

A skončil. Všetci sme dostali jednu veľkú facku, pretože sme čakali, že bude prosiť za seba, za svoje uzdravenie. Je pravda, že manželka sa nezmohla na slovo a mal som pocit, že z toho skolabuje. Na to začali všetci plakať a tým to skončilo. Vtedy som cítil, že v tej miestnosti sa niečo udialo. Do dnešného dňa nosím tento pocit stále so sebou, stále ho cítim. Už sa nikdy nezopakoval.

Vrátili sme sa domov. Bol som v práci asi tri týždne. Prišla za mnou kolegyňa, ktorá vykonáva ultrazvukové kontroly, je rádiologičkou. Je to žena, ktorá hľadá, ktorá ešte nemá v duchovných veciach jasno. Otvorila dvere a povedala mi: „Neviem, kde bol spomínaný pán, ale ja som vydedukovala, že bol s tebou, pretože mi povedal, že bol v zahraničí. Prišla som sa ťa spýtať, aby si mi povedal, kde ste boli, pretože je čistý. Ja v jeho tele nenachádzam žiadne stopy metastáz, ktoré boli v pečeni. Keďže moja teta trpí touto chorobou, musím vedieť, kde ste spolu boli.“ Uznáte, že po takejto príhode som otvoril ústa a mal som strašnú chuť Bohu ďakovať, pretože dedo do dnešného dňa ťažkým kladivom opravuje karosérie autobusov a čakáme, až uplynie desať rokov, aby som mohol dať podnet na preskúmanie. Musíme mať materiály pred vyšetrením, keď sa objavila spomínaná rakovina a aspoň desať rokov, ktoré sú po tomto zázraku. Stále, keď som v tejto kaplnke, vidím týchto dvoch, a hlavne jeho, ako neprosil za seba, ale prosil za svoju manželku. Myslím

snímka: M. Magda

si, že Boh tam bol a vypočul práve jeho.

Chcem sa podeliť ešte s jednou úžasnou skúsenosťou, ktorú som zažil s vašou farnosťou a opakovane na ňu myslím hlavne vtedy, keď prichádzam do Lúrd a Fatimy. Prechádzali sme cez všetky predpísané pamiatky, ktoré je potrebné, aby človek navštívil, to znamená boli sme si pozrieť Bernadetin dom, kde prijala prvé sv. prijímanie, mali sme prejsť jaskyňou, väzením, kde bývala Bernadeta a jej rodina. Pamätám si, ako jedna krásna mladá žena všade, kde sme čakali na prijatie do týchto múzeí, klakla na zem a modlila sa. Vtedy som pochopil, keďže to boli mladí manželia, mladí zdraví ľudia, že prosia o bábätko. Nikto, ani ja, ani ona nevyslovila nejaké postrehy z tejto púte, obaja sme vedeli, že je to prosba o túto milosť, o tento dar. Kolkokrát som prišiel

do Lúrd alebo do Fatimy, stále som ju videl, ako klačí na tých miestach. Skutočne sú pútnici, ktorí sa vám vryjú do pamäti a už ich nikdy z nej nevymažete. Ona bola presne tou, ktorá možno jediná z celej skupiny na studenom znečistenom betóne klačala a prosila Matku Božiu o pomoc. Keď sme odchádzali na túto púť do Ríma a videl som ju, vynoril sa mi obraz, ako ju stále vidím v tých Lurdoch. A môžem vám zodpovedne povedať, že keď sa pootočila a ja som zistil, že je v požehnanom stave, skoro som od údivu a z toho zázraku, ktorý si vymodlila v Lurdoch, spadol zo sedadla. Hovorím to úprimne vážne.

A čo nejaká úsmevná príhoda?

Pamätám si, keď sme začali chodiť, na jednu tetu. Volám ju teta Mariša. Zlatá žena s veľkým srdcom, vychovala veľa detí. Samozrejme, nikde nebola. Teta Mariša sa rozhodla, že

sa ide umývať. Prišli sme na prvé toalety, namočila si ruky a zistila, že voda nejde. Vysvetlili jej, že tento vodovod má fotobunku: „Skúste priložiť ruky k obkladačke, aby ste spustili systém.“ Teta ako pozerá, tak pozerá, naučila sa spúšťať vodu. Prišla na ďalšiu pumpu. Hľadala fotobunku, tak začala pred tými bunkami tancovať, nevedela, kde je fotobunka uložená. Ppozerám na ňu. Teta sa tam krúti doľava, doprava, ruky vystiera. Prišiel som za ňou s otázkou, ako jej môžem pomôcť. „Pán doktor, šak ja vlasy namočené, šampón na hlave a nemôžem spustiť vodu.“ A ja jej hovorím: „Teta, šak vodovod môže mať aj pedál.“ Potom sme sa rozlúčili s úsmevným príbehom, že teta, keby skutočne nemala prvú pomoc, tak príde do autobusu snáď so šampónom na hlave.

Ďakujeme za rozhovor.

pripravili: M. Magda a G. Magdová

NÁZORY a SVEDECTVÁ

S radosťou pôjdeme, do domu Pánovho

snímka: M. Magda

„S radosťou pôjdeme do domu Pánovho.“ (Ž 122)

Verím, že toto číslo nášho Spektra si už budeme kupovať v obnovenom interiéri nášho chrámu sv. Jozefa, robotníka. Mnohí z vás sa ma v priebehu mesiaca august spytovali, kedy už pôjdeme do kostola sv. Jozefa? Odpovedal som, že možno do konca mesiaca. Cítil som v tej otázke aj túžbu ísť sústrediť sa na modlitbu, lebo chrám je predovšetkým domom Božím, domom modlitby, kde je živý Pán Ježiš Kristus. Naši rodičia nás učili veľkej úcte, dôstojnému správaniu sa v kostole, lebo tam je Pán Pánov a Kráľ Kráľov. A tak sa náš farský kostol sv. Jozefa, robotníka pripravuje a verím, že aj my všetci na svoje

päťdesiatiny.

To je hlavný dôvod, prečo sa náš duchovný otec Oliver spolu s Farskou ekonomickou radou a s Vašou finančnou pomocou rozhodli pristúpiť k celkovej obnove. Po generálnej obnove strechy, vitráží a dverí k rekonštrukcii interiéru. Naposledy bol interiér kostola maľovaný v roku 1993. Spomeniem, že vtedy bol takmer čierny a plesnivý po nevhodnom maľovaní tzv. hlinkou. Pamätáte sa vy, ktorí ste s nadšením tú farbu odstraňovali až do prvého vápna? Žiaľ, dnes sa situácia zmenila. Veľa ľudí má prácu ďaleko od obce a tak sme nemohli počítať s Vašou fyzickou (osobnou) pomocou.

Verím, že to bola Božia pomoc, keď nám firma Reinter z

Humenného vzala zákazku na letné mesiace. Každý, kto ide maľovať doma, urobí aj práce, ktoré sa maľovaním zakryjú. Takými bola aj celková výmena elektroinštalácie podľa nových noriem, platných pre „zhromaždisko osôb nad 250“. V spolupráci s liturgickou komisiou Biskupského úradu a jej hlavným architektom Ing. arch. Sitarčíkom boli navrhnuté nové (teplé) farby, rekonštrukcia svätyne a východu na chór. Tak pribudlo ešte niekoľko vecí, ktoré bolo treba urýchlene doriešiť (vysprávky, lavice, stoličky, osvetlenie svätyne a pod.).

Náš duchovný otec nás a naše rodiny vyzval na finančnú podporu tohto diela. Ďakujeme vám všetkým, ktorí ste si svoj záväzok splnili (25 EUR na osobu s príjmom). Som presvedčený, že aj Vás, ktorí ste ešte neprispeli, osloví čistý svetlý chrám - taká malá predsieň neba.

Z úprimného srdca želáme všetkým Vám, ktorí tu nájdete pokoj duše, aby ste mohli z hĺbky svojho srdca povedať: „Pane, tak dobre je mi tu.“ Nech dobrotivý Pán Boh prehojne odplatí všetkým, ktorí nezištne a s láskou pomáhali pri všetkých prácach v chráme.

PS.: Musím tu pripomenúť obdiv a úžas pracovníkov firmy Reinter, ktorý prejavovali úctu dielu rúk našich otcov. Klenby volali fontánky. Vraj, „ešte krajší kostol nemaľovali“.

A moje osobné:

„Pane, Ty vieš o mne všetko, aký som. Ty vieš, že milujem Teba i Tvoj chrám, kde je miesto Tvojej slávy.“

František Štofaňák, člen FER

Festival radosti 2009

Fotómka: P. Lazorič

V polovici augusta sa konal Festival radosti a keďže som bol jediným účastníkom z našej farnosti, chcel by som Vám všetkým sprostredkovať atmosféru, čo tam vládla.

Tento rok to bola už jubilejná 10. letná a celkovo 42. Púť radosti a preto aj názov bol zmenený na Festival radosti. Festival radosti sa konal v dňoch 13. - 17. augusta vo Vysokej nad Uhom, v rodisku Anky Kolesárovej. O živote Anky ste už určite všetci počuli. Tohtoročný festival sa niesol v téme: „...aby vaša radosť bola úplná.“ (Jn 15, 11c) Pre všetkých účastníkov bol pripravený pestrý program

počas celého trvania festivalu. Bol som milo prekvapený, keď som sa dozvedel, že nás vo Vysokej bolo viac ako 600 mladých ľudí z celého Slovenska, ba traja účastníci boli zo susedného Česka.

Samotný program sa začínal vo štvrtok 13. augusta večer slávnostným otvorením otcom Pavlom Hudákom, správcom farnosti Vysoká nad Uhom. Nasledovala svätá omša. Celebroval ju vicerektor Domu Anky Kolesárovej o. Marek Uličný. V homílii nás vyzval, „aby sme sa nechali vyhladiť Božou milosťou“. Priniesol so sebou dva kamene - jeden ostrý z tatranského chodníka a jeden

oblý z jazera. Ak sa ponoríme do oceánu Božej lásky, tak aj naše ostré hrany, ktorými sú naše slabosti a pády, Boh vyhladí. Ale neurobí to bez našej spolupráce. Na ktorej nám boli predstavení kňazi, ktorí sa nám mali venovať. Na moje prekvapenie bol medzi nimi náš rodák z Víťaza otec Vlado Balucha. Po skončení svätej omše sme boli všetci účastníci rozdelení do skupiniek, v ktorých sme boli počas celého festivalu. Skupinky boli robené podľa veku účastníkov. Po krátkom predstavení sa v skupinkách nasledoval presun autobusmi do Pavloviec nad Uhom. V Pavlovciach sa totiž spalo v ZŠ a

celý program sa odohrával vo Vysokej. Ráno nás budili vždy o 6. hodine. A bol to budiček ako sa patrí, veľkým zvonom alebo klaksónom. Samotný program bol na každý deň veľmi pestrý, tak preto spomeniem iba to, čo ma najviac nadchlo.

V piatok to bola prednáška otca Pavla na tému: „Radosť“. Bola to veľmi poučná a zároveň povzbudzujúca prednáška pre nás účastníkov. No najkrajší zážitok z piatkového dňa pre mňa bola večerná krížová cesta po dedine. Na nej bolo zaujímavé to, že v procesii bolo 14 krížov, tak ako počet zastavení. Na prvý kríž každý z nás prítomných počas každého zastavenia mal za úlohu na kríž pribiť papierik so svojimi najčastejšími hriechmi. Viete si predstaviť ako vyzeral ten kríž na konci, keď na ňom bolo 600 papierikov a klincov? Nakoniec naše hriechy boli pred začiatkom omše, ktorá nasledovala hneď po krížovej ceste, spálené.

Sobotňajší program bol voľnejší. Na miestnom ihrisku sa hrali futbalové zápasy. Učili sme sa belgický tanec. Veľmi ma zaujal evanjelizačný workshop, ktorý viedol otec Martin Harčár. Rozprával nám o priamej a nepriamej evanjelizácii a aj to, že my kresťania sa v dnešnej dobe bojíme povedať: „Ja som KREŠŤAN.“ Boli to naozaj veľmi silné slová, žiaľ, pravdivé. Večer bolo zaujímavé divadelné predstavenie o živote Anky Kolesárovej, ktoré si mohli pozrieť aj účastníci na celosvetovom stretnutí mládeže v Kolíne nad Rýnom.

Prišla nedela a s ňou veľká

slávnosť - posviacka Domu Anky Kolesárovej. Posvätil ho samotný košický arcibiskup Alojz Tkáč. Po posviacke nasledoval program, v ktorom bola spomenutá celá desaťročná história púte, jej začiatky, ľudia, ktorí sa obetovali tomu, aby sa vo Vysokej mohli konať púte pre mladých. Program ďalej pokračoval slávnostnou svätou omšou, ktorú celebraval otec arcibiskup. Veriaci si ju mohli na celom Slovensku vypočuť v priamom prenose v rádiu Lumen. Po samotnej omši nasledoval Večer svedectiev, kde vystúpili ľudia, ktorým Boh zmenil život. Nedeľňajší program uzatvárala moderovaná adorácia, ktorá pokračovala celú noc v škole v Pavlovciach.

Pondelok bol posledný deň púte. Ráno sa konala záverečná omša, pri ktorej sme dostali požehnanie na šťastnú cestu domov a nasledoval rozvoz účastníkov autobusmi do Michaloviec. A bolo po Festivale radosti.

A čo mne priniesol samotný festival? Veľmi veľa. Aspoň na chvíľku som mohol „vypadnúť“ z bežného života, od telky, internetu. Veď prázdniny sa dajú prežiť aj takýmto spôsobom. Spoznal som nových kamarátov, prežil som pekné chvíle, ktoré mi dali veľa. Načerpal som mnoho pozitívnej duševnej energie. Vôbec nelutujem, že som sa zúčastnil Festivalu radosti a ak Boh dá, pôjdem aj na ďalší, ktorý sa uskutoční 16. – 18. októbra 2009. Vrelo to odporúčam všetkým mladým z našej farnosti.

Peto Lazorič, Ovčie

Pozdrav od slávnostného kazateľa z odpustu sv. Anny

Slávnostným kazateľom tohtoročného odpustu sv. Joachima a Anny v Kluknave bol Mons. Jan Szkodoń, krakovský pomocný biskup. Po slávnostnej sv. omši sme mu položili otázku:

Ako ste sa dozvedeli o odpuste sv. Anny vo farnosti Kluknava?

O Kluknave som sa dozvedel od kňaza Pavla Kubániho, ktorý tu bol nedaľeko na praxi ako diakon. Takže on ma skontaktoval s tunajším kňazom. Veľmi ma potešilo, keď som sa dozvedel, že Váš prepošt pochádza z Liesku, lebo to je veľmi blízko - 5 km. Aj v homílii som hovoril, že od detstva intenzívne prežívam deň sv. Anny, lebo v mojej rodnej farnosti v Hniezdnom je sv. Anna patrónkou. Na oltári máme drevorezbu sv. Anny a sv. Joachima. V Krakove sme mali možnosť sa s kňazom prepoštom skontaktovať a dohodnúť sa. Vedel som, že sem chodí veľa ľudí, ale aj tak som veľmi nadšený tým, ako veľa ľudí sem prišlo, ako pekne spievali, že sa modlia a že ich nevystrašil ani dážď.

Takže žehnám všetkým farníkom a pútnikom tohto miesta a prosím ich aj o modlitby za mňa.

zaznamenal M. Magda

Svätá omša III.

Doplnil by som, s vašim dovoľením, ďalšiu skupinu. Nie žeby taká veľká kapacita ako Max Kašparú potreboval opravu, ale jednoducho v Čechách sa táto skupina nezvykne vyskytovať. Ide o skupinu **pozorovateľov**. Vyznačujú sa tým, že z úctyhodnej vzdialenosti pozorujú, čo sa deje pri kostole. Cez sv. omšu sú v parku, či na cintoríne a pozorujú, či náhodou nepadne kostolná veža. Ak by náhodou padala, treba predsa, aby niekto podal podrobnú správu o tejto udalosti. Čas sv. omše si krátia rôznymi témami, napr. šport, zháňanie majstrov murárov, či hockých remeselníkov, nechýbajú vtipy dokonca aj poriadne okorenené, atď. Ak náhodou nemajú čo fajčiť, vyšlú najtriezvejšieho (niekedy sa tam stretne poriadna partia, ktorá preberá horúcu sobotňajšiu noc), alebo najrýchlejšieho z nich pre cigarety a ten pri prechode okolo kostola skutočne zrýchli krok, čo keby práve vtedy padala veža.

Poslednou skupinou sú vo viere živí. Sú to ľudia, ktorí veria v Boha a veria aj Bohu. Berú vážne a zodpovedne svoju vieru napriek všetkým ťažkostiam a problémom. Pristupujú k sviatostiam aj za cenu veľkých obetí, milujú Cirkev, radujú sa s ňou, s ňou trpia a sú jej ozdobou.

Vyhodnotenie testu

Skupiny 1 – 6 (tu patria aj pozorovatelia). Ak vaša viera neprekonalá ťažkú mŕtvicu, do hrobu jej veľa nechýba. Príznaky nie sú známim smrti. Nádej je veľká. Cesta k oživeniu vedie cez lásku k Ježišovi. Nebojte sa otvoriť mu srdce. Takú veľkú lásku, akou vás miluje Ježiš, ste ešte nezazili. Ak túžite po dobrodružstve, verte mi, s Ježišom si prídete na svoje.

Skupina živých vo viere

VYDRŽTE! Stojí to za to! Predovšetkým sa vo viere posilňujte a majte sa radi. Milujte aj tých, ktorí patria do hore spomenutých skupín. Kristus ich tiež miluje. Dávajte svetu nádej, ktorú čerpáte z Boha. Buďte zdravo pokorní, prirodzene radostní a dobrí. Čerpajte z modlitby a hlavne zo sviatosti.

Bez ohľadu na to, do ktorej skupiny sme sa zaradili, pozrime sa na sv. omšu, aby sme trochu viac prenikli do tohto tajomstva lásky.

Na všetko dôležité, pekné..., sa v živote pripravujeme, lebo od toho niečo očakávame. Sv. omša je to najdôležitejšie a najkrajšie, lebo ide o stretnutie s Bohom, s našou Láskou, ktorá nás nekonečne miluje. Na toto stretnutie by sme sa mali tiež patrične pripraviť, a to telesne a duchovne. Prípravu by sme mohli rozdeliť na vzdialenú, je to doma, keď sa obliekam do kostola. Nové šaty by ma mali motivovať k tomu, aby sme mali aj dušu aspoň takú čistú ako odev. Sv. omša je spoločenskou udalosťou, preto by sme tam nemali vbehnúť v otrhaných ríflach. Oni nie sú spoločenským odevom. Na recepcie, spoločenské posedenia... je predpísaný spoločenský odev. O čo menšia je sv. omša, keď jej v príprave venujeme tak málo.

Mali by sme sa naučiť oslavovať, lebo človek je stvorený pre spoločnosť s Bohom. Vytvárať toto spoločenstvo znamená byť v jeho blízkosti a to znamená byť na jeho obeti, na sv. omši. Z toho vyplýva, že človek je stvorený pre siedmy deň. Ak túto potrebu nemá uspokojenú, tak si vytvára „svoje obety“, oslavuje seba a to je často spojené so zlom, buď vedomým, alebo nevedomým. Pri návšteve Ruska som

mal možnosť vidieť oslavy dňa mesta. Keďže ľudia túžia po slávnosti a nemajú možnosť oslavovať Boha, usporiadali deň narodenín mesta. Od skorého rána revala hudba, ľudia pili ako dúhy a na druhý deň pred obchodným domom bolo celé parkovisko (veľké ako futbalové ihrisko) preplnené fľašami od piva, vína a liehu. Bezdomovci chudáci nevládali nosiť fľaše a kolko tam muselo byť opitých mužov, žien a mladých.

Porovnajme si ešte iné akcie. V Bratislave po oslave sviatku Božieho tela bola celá ulica vyčistená a posypaná kvetmi. Po diskotéke, ktorá je tiež svojím spôsobom oslavou, bola celá ulica plná skla, popolníc... V Petržalke po sv. omši, keď boli blahorečení bl. Zdenka a bl. biskup Hopko, nabehla na tento priestor čata päťdesiatich upratovačov s metlami a lopatami urobiť poriadok. Prišli tam, otočili sa na opätkoch a išli domov, lebo nemali čo robiť. Približne v tom istom čase na Záhorí bola techno-párty. Po tom, ako sa pod dohľadom polície účastníci rozišli, v nákladných autách odvážali to, čo po nich ostalo; bolo ich tam ani nie tisíc ľudí. V Petržalke na sv. omši bolo do štyristo-tisíc ľudí. Aký je tu rozdiel? Rozdiel je v obsahu oslavy. Ak je obsahom Boh, oslava je na dobro človeka. Ak je z oslavy Boh vylúčený, potom sa to zvrhne.

Blízka príprava na sv. omšu je pri vstupe do kostola. Tu si uvedomujem, že prichádzam do posvätného priestoru, ale nesiem si so sebou aj svoj svet, svoje problémy..., nesiem si ich tam preto, aby som Ti to, Bože, obetoval a prosil o požehnanie a pomoc.

„Všetko o sv. omši“ pre mladých od známeho autora - nášho rodáka Vladimíra Baluchu, CM

Ahoj deti!

Už ste počuli tento príbeh o Jakubovej ťažkej otázke? Keď nie, prečítajte si ho:

Jakub sa každý deň ráno i večer modlil Otčenáš. Keď hovoril slová „príd kráľovstvo tvoje“, na chvíľu sa zastavil. Zdalo sa, že si nevie spomenúť na pokračovanie modlitby. Raz po modlitbe, keď už mal ísť spať, prišiel k mame a vážnym hlasom sa jej opýtal: „Mama, ty vieš, kedy príde Božie kráľovstvo?“ Mamu trochu zaskočila jeho otázka. Chvíľu rozmýšľala, potom si sadla na posteľ vedľa Jakubka a povedala: „To je veľmi ťažká otázka. Vieš, že to isté sa ľudia kedysi pýtali Pána Ježiša?“

„A čo im Pán Ježiš odpovedal?“ vyzvedal sa chlapec. Mama vybrala z poličky veľkú knižku v peknom obale. Jakub ju poznal, lebo jeho rodičia ju často čítali. Vedel, že je to Sväté písmo. Mama otvorila knihu a nahlas prečítala Ježišove slová: „Božie kráľovstvo neprichádza tak, že by sa to dalo spozorovať. Lebo Božie kráľovstvo je medzi vami.“

„Tak tomu nerozumiem! Ak je Božie kráľovstvo medzi nami, prečo sa ešte modlíme, aby prišlo?“ prerušil ju zadivený Jakub. „Pokúsím sa ti to vysvetliť tak, ako to učil Pán Ježiš vo svojom

podobenstve.“ Mama našla potrebný text a znova začala čítať: „S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spí, alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno klíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase. A keď úroda dozreje, hneď priloží kosák, lebo nastala žatva.“

„Pán Ježiš vysvetľuje, že s Božím kráľovstvom je to tak ako so zrnom. Vidíš, synček,“ povedala mama, „na to, aby z malého semienka, ktoré hodia do zeme, vyrástla rastlina, treba čas. Hneď po sejbe na poli ešte nič nevidno. No osivo po niekoľkých dňoch začne klíčiť a objaví sa prvý lístok, potom steblo a napokon klas. A nakoniec sa v klase objaví a dozreje zrno. Až keď je zrno zrelé, môže sa obilie kosiť. Poľnohospodári vtedy začínajú žatvu a zbierajú úrodu. Od siatia po žatvu prejde niekoľko mesiacov. Podobne je to s Božím kráľovstvom. Každé, aj

to najmenšie dobro je znakom tohto kráľovstva. Ono rastie a stále pribúda. Ako je v malom zrnku ukrytá veľká sila, ktorá spôsobuje, že zrno rastie a prináša úrodu, tak aj v každom dobre je ukrytá veľká sila, vďaka ktorej sa dobro rozmnožuje. Božie kráľovstvo má v sebe podobne ako semená rastlín silu žiť. A hoci sa rozvíja pomaly, postupne, už teraz ho môžeme čiastočne vidieť. A raz sa zjaví v celej kráse, také, aké naozaj je. Určite príde.“

Jakub tuho rozmýšľal nad maminými slovami, a ani si nevšimol, že už prestala hovoriť. „Sila kráľovstva, ktoré samo rastie, je zázračná, však?“ „Áno,“ odpovedal po chvíli chlapec. „Je celkom iné ako kráľovstvá, ktoré sú opísané v rozprávkových knihách. Chcel by som, aby sa Božie kráľovstvo rozšírilo na celú zem a aby ho všetci videli. Rozhodol som sa, že každý deň sa budem za to modliť.“

PANE BOŽE, NECH PRÍDE TVOJE KRÁĽOVSTVO!

Úloha: Nájdi v labyrinte cestu k Božiemu kráľovstvu a vymaluj obrázok.

stranu pripravila: Miriam Čakurdová

Duchovnosť a psychológia

Časť VI.

My kritizujeme, nás kritizujú...

Milí čitatelia! Po krátkej pauze sa znova vraciame k nášmu spoločnému dialógu o komunikácii s cieľom, aby naše vzťahy s inými ľuďmi boli menej napäté a viac radostné. V predošlých dvoch článkoch sme sa zoznámili s konkrétnymi pravidlami, ktoré nám pomáhajú zmenšiť napätie v obyčajnej každodennej komunikácii. Dnes pohovoríme o situáciách, ktoré sú vždy zdrojom napätia. Takými celkom isto situácie, kedy kritizujeme jeden druhého, sú.

Každý z nás sa už zaiste stal terčom kritiky, či sám sa kriticky vyjadril na adresu iného človeka – manžela, manželky, dieťaťa, spolupracovníka... Áno, rozum nám dáva za pravdu, že neexistuje ideálny človek, ktorý vždy, všetko, za každých okolností robí správne. Avšak, ak ktosi poukáže na naše chyby – urazíme sa, znepokojíme, hneváme a na kritiku odpovedáme taktiež kritikou. Kritika sa tak napokon môže stať príčinou vážnych škriepok, konfliktov. Muži sa žalujú na ženy, ktoré im „pília uši“, podriadení na vedúceho, ktorý je večne nespokojný, deti na rodičov, ktorým sa stále niečo nepáči....

Možno si niekedy hovoríme: „Pre pokoj a pohodlie by bolo vari najlepšie nikoho nikdy nekritizovať.“ Máme teda prestať vyjadrovať svoju nespokojnosť? Ak sa nám niečo nepáči v našich osobných vzťahoch, je teda lepšie „ticho“ trpieť? Lenže, pomôžu spomínané postoje vybudovať harmonické vzťahy? Sotva. Ak chceme, aby v našom živote boli hlboké a pravdivé vzťahy s inými ľuďmi, nemôžeme mlčať, ale je potrebné naučiť sa vhodne kritizovať, t.j. vyjadríť svoju nespokojnosť so situáciou, správaním, skutkom niekoho..., bez urážky a bez zničenia vzťahu.

Teda: aké chyby robíme pri kritike iných, kedy vôbec máme právo kritizovať a akým spôsobom vhodne kritizovať?

Slovo „kritika“ si väčšina ľudí spája s rozhovormi o chybách a nedostatkoch. Vo výkladových slovníkoch sa však vysvetľuje ako „pohľad na niečo, pohľad z viacerých strán (uhlov), rozbor, vyhodnotenie, uvažovanie o kvalitách a nedostatkoch“. Zvláštne, v literatúre a umení slovné spojenie „pozitívne kritické vyjadrenie, reakcia“ berieme úplne normálne, vhodne, ale vo vzájomných vzťahoch berieme slovo „kritika“ ako niečo negatívne.

Je dôležité vedieť, že kritika môže byť dvojaká: konštruktívna a nekonštruktívna. Jedna od druhej sa líši svojím zámerom, svojím cieľom. Kým **zámerom a cieľom nekonštruktívnej kritiky** je potrestať vinníka, povýšiť sa nad neho, ukázať mu, že som od neho v niečom lepší a celkove je vyjadrením môjho hnevu a vyventilovania vnútorného napätia, tak **konštruktívna kritika má jediný cieľ**: zmeniť situáciu k lepšiemu, teda má v sebe tvorivý prvok.

Nekonstruktívna kritika je väčšinou negatívnym ohodnotením osobnosti druhého človeka. Navyše aj maskuje moje osobné pocity. Pri tejto kritike má chyba, konkrétny problém – jeho opis – všeobecný charakter, ale neposkytuje konkrétne riešenie ako niečo zmeniť k lepšiemu.

Najčastejšie používané formy nekonštruktívnej kritiky sú:

1. Rečnicke otázky: „Prečo stále meškáš?“ „Kolkol ráz ťa mám ešte prosiť, aby si si upratal izbu?“ V jednom z predchádzajúcich článkov sme už písali, že otázky začínajúce slovom „prečo“, „načo“ nesú v sebe veľmi často skrytú výčitku, nútia človeka ospravedlňovať sa, t.j. cíti sa vinným a z toho potom pramenia jeho negatívne pocity a napätie. Rečnicke otázky v kritickej forme kladie zväčša človek povýšenecký s cieľom potvrdiť si výnimočnosť seba samého, teda s potrebou vystatovať sa.

2. Príkazy a zákazy. „Nekrič!“, „Netreba sa tak znepokojovať! Pokojne!“, „Musíte mať viac trpezlivosti.“

3. Rúhanie a preklínanie – v podstate ide o zamaskované vyjadrovanie hnevu. Rúhajúci sa človek skrýva svoje skutočné pocity voči druhým i voči sebe samému. Rúhanie a preklínanie sú vyjadrením

verbálnej (slovej) agresie.

4. Napomínania a výčitky. „Ty sa o mňa vôbec nezaujímáš.“, „Vôbec si nevážiš starších.“

5. Irónia a sarkazmus. „Ale jasné, ty si tu najmúdrejší!“, „Veľmi vtípné...“, „Aký si len múdry!“

Čo s tým teda? Čo vlastne potrebujeme a chceme?

Na jednej strane zachovať si dobré vzájomné vzťahy, ale na druhej strane potrebujeme aj zmenu správania sa človeka, ktorý nám spôsobuje nepríjemnosti. Ako spomínané dosiahnuť? Zmenou nekonštruktívnej kritiky na konštruktívnu, pretože táto je tvorivá, prináša pozitívny účinok a chráni naše vzťahy pred nebezpečenstvom rozpadu.

Kedy teda máme právo, ba povinnosť kritizovať, avšak konštruktívne?

Po prvé: **v situáciách ochrany seba samého (sebaochrany)**, v ktorých jeden človek druhému svojím správaním spôsobuje morálnu alebo materiálnu škodu. Kritizujeme, aby sme seba, či iných, bránili, aby sme dosiahli vynahradenie škody, predišli opakovaniu danej situácie. Napr. zajtra mám skúšku. Sedím a učím sa, ale môj brat zapne prehrávač na najvyššiu hlasitosť. Či niekto si od vás požičal knihu a nie a nie ju vrátiť späť.

Po druhé: **v situáciách, v ktorých prejavujeme starostlivosť.** Terčom našej kritiky je správanie sa, ktorým človek spôsobuje škodu sebe samému. Napr. ak ktosi jedáva veľmi veľa sladkostí každý deň a hrozí mu cukrovka, alebo ak niekto priveľa fajčí a hrozí mu rakovina pľúc.

Po tretie: **ak ide o osobný rast**, teda v situáciách, v ktorých existujú objektívne kritériá na hodnotenie, ale konkrétne správanie tomu nezodpovedá. Napr. ak dá učiteľ žiakovi za diktát, v ktorom bolo veľa chýb, zlú známku – oznamuje mu tým, že nepíše podľa pravidiel slovenského pravopisu. Učiteľ teda poukazuje na chyby žiaka s cieľom, aby sa zlepšila jeho gramatická spôsobilosť.

Po štvrté: **v situáciách, v ktorých správanie sa človeka nie je škodlivé, ale vyvoláva napätie, rozčúlenie, nepohodu.** Vtedy kritikou ukazujeme partnerovi svoje negatívne pocity spojené s jeho správaním. Na rozdiel od predchádzajúcich troch situácií však nemáme právo žiadať o zmenu jeho správania. Môžeme len vyjadriť svoje pocity a poprosiť ho o zmenu jeho správania. Vtedy, ak je pre neho dôležitý náš vzájomný vzťah, ak si nás váži, o danom určite považuje a zmení svoje správanie. Napr. niekto nám hneď pri prvom stretnutí začne tykať a my nie sme na to zvyknutí (týka sa to starších), nuž sa nás to dotkne. Alebo mama má rada, ak sú vchodové dvere zatvorené a niekto z domácich ich necháva stále otvorené.

Konštruktívna kritika vždy počíta so zdravým rozumom a dobrou vôľou oponenta. Zároveň sa vyznačuje pozitívnym vzťahom k osobnosti a verí, že kritizovaný v sebe nájde silu pre zmenu správania.

Prínos konštruktívnej kritiky spočíva aj v tom, že obsahuje podrobný a konkrétny opis toho, čo je nevyhnutné a možné zmeniť, varianty na zlepšenie situácie a tomu, koho kritizujeme, pomáha pochopiť, čo sa od neho žiada.

Taktiež tvorivá kritika otvorene poukazuje na city, ktoré kritizujúci prežíva, demonštruje otvorenosť a pripravenosť pre dialóg.

Napokon si ešte povedzme postup, ako správne konštruktívne kritizovať:

Krok 1. Maximálne objektívne opíšte konkrétnu situáciu.

Krok 2. Opíšte následky a svoje pocity, ktoré sú spojené s touto situáciou.

Krok 3. Predložte a opíšte svoj variant riešenia problému (výhodisko).

Krok 4. Argumentujte – opíšte výhody vami ponúknutého variantu riešenia problému.

Ak daný model kritiky, ktorý sme práve opísali, budete využívať v tých situáciách, ktoré sme vyššie spomínali a váš postoj k adresátovi kritiky bude pozitívny, ako aj váš výraz tváre, výška tónu hlasu... potom máte všetky šance zachovať a zlepšiť si svoje vzťahy s okolitými ľuďmi.

V budúcom čísle uvidíme konkrétne praktické príklady konštruktívnej kritiky. Nakoniec ešte malá prosba: skúste porozmýšľať a skontrolovať svoj spôsob vyjadrovania kritiky voči iným, ale i svoju reakciu na kritiku voči vám. Veríme, že vám v tom vaši blízki napomôžu, ako aj sila a požehnanie nášho Pána Ježiša Krista.

Miroslav a Lília, Sant Petersburg

Trampoty v manželstve

Čo musia mať manželia?

- **dobrá hlavu**, pretože ju často stratia,
- **dobré zuby**, pretože musia často kadečo prehryzť,
- **dobrý chrbát**, pretože toho musia často vela uniesť,
- **dobrý žalúdok**, pretože musia často stráviť tvrdé sústa,
- **dobré nohy**, pretože ich často tlačia topánky hneď na mnohých miestach.

Jednoducho trepezlivosť patrí k hlavnej výzbroji, ktorú si manželia nesmú zabudnúť vziať so sebou na spoločnú životnú cestu.

XXXVII. Dokážeme vidieť zásadný rozdiel medzi PPR a antikoncepciou?

Cirkev nie je proti umelej kontrole počatia preto, že je umelá, ako pakuje všeobecne rozšírený názor. Je proti nej preto, že je antikoncepcná. Antikoncepcia je voľba ľubovoľnej metódy, ktorou rušíme prokreatívny potenciál daného pohlavného styku. Inak povedané – pár používajúci antikoncepciu sa rozhodol mať styk, a pretože predpokladá možnosť otehotnenia, cielene a vedome potláča svoju plodnosť. To sa dá dosiahnuť veľkým množstvom umelých mechanických prostriedkov, hormónov a tiež chirurgickou sterilizáciou. Dá sa to však dosiahnuť aj bez použitia čohokoľvek umelého, napr. pri prerušovanej súloží (coitus interruptus).

Cirkev schvaľuje PPR (prirodzené plánovanie rodičovstva) – v prípade oprávneného dôvodu neotehotnieť – nie preto, že je „prirodzené“, ale preto, že v nijakom prípade nie je antikoncepcné. Manželský pár praktizujúci PPR nikdy neruší prokreatívny potenciál daného pohlavného styku. PPR nie je „prirodzenou antikoncepciou“. Nie je to vôbec žiadna antikoncepcia.

Pápež Pavol VI. v encyklike Humanae vitae povedal: „Cirkev je zo všetkých prvá, ktorá chváli a odporúča používanie ľudského rozumu v diele, ktoré človeka, obdareného rozumom, tak úzko spája so svojím Stvoriteľom.“ Tvrdí však, že sa to má diať pri zachovaní poriadku, ktorý

stanovil Boh.

Boh nám dal múdrosť a schopnosť regulovať našu plodnosť a mali by sme ju používať. Ale použitie týchto schopností na konanie proti tomu, ako Boh stvoril našu plodnosť, nie je vôbec múdre. Ak je niekto plodný, znamená to, že jeho telo funguje tak, ako má fungovať. Lieky užívame vtedy, keď sme chorí. Chirurgický zákrok podstupujeme na odstránenie neuhov a chorôb. Nikdy to nerobíme z rozmaru a len tak. Plodnosť však nie je choroba. Naopak neplodnosť je choroba, ktorá si vyžaduje liečbu.

Keď máme oprávnený dôvod regulovať plodnosť, jedinou múdrou vecou, ktorú môžeme urobiť, je snažiť sa pochopiť, ako ju Boh stvoril a využívať toto poznanie. To je celá podstata PPR. Je veľmi veľa ľudí, ktorí stále nevidia a nechcú vidieť zásadný rozdiel medzi antikoncepciou a PPR. Je to tak. Vela ľudí nechce, lebo nejakou intuitívne tušia, že by to vyžadovalo nielen zmenu ich zmýšľania a správania sa v spálni, ale aj zmenu celého ich pohľadu na svet. Ak to tušíte aj vy, máte pravdu!

Vychádzajme z poznania: buď je pre mňa Boh Bohom a dôverujem jeho usporiadaniu vesmíru, alebo sa snažím veci kontrolovať sám, teda chcem byť akoby bohom. Moja rada znie: nechajme Boha byť Bohom. Nemáme sa čoho báť. Dôverovať

mu by bolo riskantné len v prípade, keby bol tyran. Ale my vieme, že je dokonalá láska. Dôverujme mu, dovolme mu vstúpiť do našich životov. Prijmime ho.

Manželcia sú Bohom pozvaní a volaní, aby boli prokreatívni. Ak majú pádny a dobrý dôvod neotehotnieť, majú slobodu byť neprokreatívni. Bolo by však popieraním najhlbšej esencie sviatosti manželstva, ak by boli antiprokreatívni. Pre lepšie pochopenie rozdielu medzi antikoncepciou a PPR vezmime si analógiu: snúbenci pri plánovaní svadby si uvedomia, že síce existujú ľudia, ktorých obaja poznajú, ale majú dobrý dôvod ich na svadbu nepozvať. Správnu vecou by bolo neposlať im pozvánku. Viete si však predstaviť, žeby im poslali anti-pozvánku? „Berieme sa 17. júla ale vás tam nechceme, prosíme vás, nepríďte!“ Bolo by to jednoznačným rozbitím vzťahu a urážkou až po hrob.

To isté robia Bohu manželské páry, keď používajú antikoncepciu. Pohlavným stykom posielajú Bohu pozvánku, aby sa s nimi spojil a priniesol svoj najtvorivejší akt. Keď však Boh pozvánku otvorí, vidí napísané tučným písmom: „Nechod sem! Nechceme ťa tu!“

Na druhej strane manželské páry, ktoré sexuálne abstinujú, aby sa vyhlí počatiu, jednoducho, Bohu pozvánku neposielajú. Ak má manželský pár dobrý dôvod neotehotnieť, Boh ako milujúci otec to pochopí. Nie je to rozbitím vzťahu s Bohom. Musíme veľmi presne rozlišovať medzi prítomným a budúcim úmyslom (spôsobom a cieľom). Oba páry (používajúce PPR a tie, ktoré používajú antikoncepciu), môžu mať z nejakého oprávneného dôvodu ten istý budúci úmysel vyhnúť sa počatiu. Avšak ich prítomný úmysel (spôsob, akým plánujú dosiahnuť spoločný cieľ) je veľmi odlišný. Pár

ilustračná snímka: M. Magda

používajúci PPR má v úmysle zdržať sa plodného pohlavného styku. Pár používajúci antikoncepciu má v úmysle sterilizovať svoj plodný styk. To sú dva úplne odlišné úmysly.

Vezmime si ako príklad dvoch študentov. Obaja majú budúci úmysel získať dobré vysvedčenie. Vedomí si tohto cieľa sa jeden rozhodne tvrdo študovať, zatiaľ čo druhý sa rozhodne podvádzať pri každom teste. Účel nikdy nesvätí prostriedky.

Biblia nikde nepíše: „Nepoužiješ antikoncepciu!“, ale zato hovorí, že sme boli stvorení na Boží obraz ako muž a žena (Gn 1, 27). Hovorí: „Ploďte a množte sa!“ (Gn 1, 28). Biblia hovorí, že Boh usmrtil Onana, lebo „vylieval semeno na zem“ (Gn 39, 9-10). Sám Kristus určil vo vzťahu k dvom, ktorí sa stávajú „jedným telom“, že nikdy nesmieme rozlúčiť, čo spojil Boh (Mt 19,6). A ten, kto spojil sex a deti je Boh, či nie? Piata kapitola listu Efezanom veľmi jasne vyzýva manželov, aby milovali svoje

manželky tak ako Kristus miluje Cirkvev. Sterilizoval by Kristus úmyselne svoju lásku?

Písmo nás od začiatku až do konca vyzýva k prijímaniu Božej lásky, k tomu, aby sme milovali tak, ako miluje Boh, aby sme si zvolili život.

Pohlavné spojenie je pravdepodobne najjasnejšou príležitosťou toto volanie prijať alebo odmietnuť. Práve prostredníctvom pohlavného spojenia preniká nestvorená Božia láska do stvoreného sveta, aby splynula s láskou manželov a priniesla najúžasnejšiu udalosť vo vesmíre – stvorenie novej ľudskej bytosti.

Sex s antikoncepciou hovorí: „Nechceme prijať Božiu lásku. Nechceme milovať tak, ako miluje Boh. Nechceme si zvoliť život.“

Čo myslíte, je toto biblické? Veríme, že po prečítaní daného textu naozaj dokážeme vidieť zásadný rozdiel medzi PPR a antikoncepciou. Je už len na nás, čo si zvolíme.

MUDr. B. Vaščák

Ohlášky:

Ondrej ULIČNÝ, syn Jána a Márie rod. Pendrákovej, bývajúci vo Vítaze 391 a Alena HOJSTRÍČOVÁ, dcéra Jozefa a Aleny rod. Karovej, bývajúca v Richnave 60.

Sobáš 19. septembra v Richnave.

Peter BARAN, syn Vojtecha a Marty rod. Sajdakovej, bývajúci v Ovčí 139 a Anna BEDNÁRIKOVÁ, dcéra Františka a Anny rod. Galdunovej, bývajúci v Ovčí 64.

Sobáš 12. septembra v Ovčí o 14:30 h.

Igor LOBÔTKA, syn Stanislava a Olgy rod. Šprt-kovej, bývajúci v Svinnej, okres Trenčín a Miroslava JENČOVÁ, dcéra Miroslava a Marcely rod. Forišovej, bývajúca v Ovčí 118.

Sobáš 12. septembra v Ovčí o 16:00 h.

Stalo sa:

- 15. 8. – prikázaný sviatok Nanebovzatia Panny Márie

- 5. 9. - ukončenie úpravy interiéru kostola sv. Jozefa, robotníka

Stane sa:

- 15. 9. – štátny aj cirkevný sviatok Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
7. 9.	Pondelok				
8. 9.	Narodenie P. M.	17:00	† Ján, Žofia Januvovci - Dolina		
9. 9.	Streda				
10. 9.	Štvrtok				
11. 9.	Piatok				
12. 9.	Sobota			14:30	sobáš: P. Baran - A. Bednáriková
				16:00	sobáš: I. Lobôtka - M. Jenčová
13. 9.	24. nedeľa cez rok B	8:00	† Jakub, Ján Gregovci	9:15	† Miroslav, Valent Kráľovci
		10:30	75: Helena Iskrová		
14. 9.	Povýšenie Sv. križa	18:00	† Helena Pavlíková	17:00	† Mária Holingová
15. 9.	Sedembolestná Panna Mária	8:00	† Albert Foriš	9:15	† Martin, Alžbeta, Štefan U.
		10:30	† Terézia Miškufová		
16. 9.	Streda				
17. 9.	Štvrtok				
18. 9.	Piatok				
19. 9.	Sobota				
20. 9.	25. nedeľa cez rok B	8:00	† Mária, Jozef Balogovci	9:15	za pož. rodiny Jána Humeňanského
		10:30	za požehnanie rod. Márie Ungvarskej		
21. 9.	Pondelok				
22. 9.	Utorok				
23. 9.	Streda				
24. 9.	Štvrtok				
25. 9.	Piatok				
26. 9.	Sobota				
27. 9.	26. nedeľa cez rok B	8:00	† Rudolf Uličný (výročná)	9:15	† Václav, Michal H., Terézia M.
		10:30	60: Štefan, Helena Pavlíkovci		
28. 9.	Pondelok				
29. 9.	Utorok				
30. 9.	Streda			18:00	† Jozef Hudák (výročná)
1. 10.	Štvrtok			18:00	† František, Jozef, Albert Jenčovci
2. 10.	Piatok	18:00	50: Ján Balucha	17:00	za živých členov Ružencového bratstva
3. 10.	Sobota	7:00	za členov Ružencového bratstva		
4. 10.	27. nedeľa cez rok B	7:30	70: Albert Bednár	9:00	70: Františka Humeňanská
		10:30	Dolina - za farnosť		

Sedembolestná Panna Mária, oroduj za nás!

26. júla 2009 ranná sv. omša

26. júla 2009 odpust sv. Anny

26. júla 2009 slávnostná sv. omša

18. 7. 2009 sv. omša na Slubici

